

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 105/26

Люксембург, 16 юли 2026 г.

Решение на Съда по дело C-280/25 | [Lin II]¹

Борба с тежката измама против финансовите интереси на Европейския съюз: Съдът на ЕС обяснява защо решение Lin² не е в противоречие нито с принципа на законност в наказателното право³, нито с националния стандарт за защита на основните права, който забранява на съда да комбинира различни правни уредби, за да определи режима на наказателната давност⁴

В този контекст Съдът уточнява и как следва да се разбира понятието „тежка“ измама против финансовите интереси на Съюза

Решение Lin от 24 юли 2023 г. се отнася до няколко румънски граждани, които са осъдени за данъчни измами и са им наложени наказания лишаване от свобода. Те оспорват присъдите си, като изтъкват, че вследствие на националния стандарт за защита, който изисква прилагане с обратна сила на по-благоприятния наказателен закон (lex mitior), наказателното преследване спрямо тях е изключено по давност⁵. От една страна, тези румънски граждани се позовават на две решения на румънския Конституционен съд от 2018 г. и 2022 г. С въпросните решения е обезсилена националната разпоредба⁶, която урежда основанията за прекъсване на наказателната давност⁷, а в резултат на това в продължение на близо четири години румънското право не е предвиждало никакво основание за прекъсване на наказателната давност. От друга страна, посочените граждани се позовават на решение от 2022 г. на румънския Върховен касационен съд (наричан по-нататък „НССЈ“), който постановява, че по силата на принципа за прилагане с обратна сила на по-благоприятния наказателен закон тази липса на основание за прекъсване на давността действа и по отношение на престъпленията, които са извършени между 2014 г. (когато е приета противоконституционната разпоредба) и 2018 г. (когато е постановено първото решение на Конституционния съд)⁸. Отправеният до Съда въпрос по онова дело се отнася по същество до съответствието на тези различни решения на румънските съдилища с правото на Съюза, и конкретно с разпоредбите, насочени към ефективна борба с измамите, които засягат финансовите интереси на Съюза. В решение Lin Съдът припомня, че държавите трябва да следят предвидените в националното право правила относно давността да позволяват ефективно наказване на престъпленията, свързани с измами, които засягат финансовите интереси на Европейския съюз, така че да не се стигне до системен риск от безнаказаност за такива престъпления. Затова Съдът постановява, че румънските съдилища трябва да оставят без приложение установения в решението на НССЈ от 2022 г. национален стандарт за защита, свързан с прилагането на по-благоприятния наказателен закон. Обратно, той констатира, че са в съответствие с правото на Съюза решенията на румънския Конституционен съд от 2018 г. и 2022 г., тъй като с тях е приложен принципът на законност в наказателното право, а и те създават по-малък системен риск от безнаказаност в сравнение с прилагането на установения в решението на НССЈ от 2022 г. национален стандарт за защита, свързан с прилагането на по-благоприятния наказателен закон. След решение Lin обаче, през 2024 г., НССЈ постановява, че румънските съдилища не могат да оставят без приложение решението му от 2022 г., без по този начин да накърнят принципа на законност в наказателното право и забраната на lex tertia. В

днешното си решение Lin II Съдът по същество констатира, че този подход на НССЈ не е в съответствие с правото на Съюза.

В случая по дело Lin II управителят на две търговски дружества издавал неистински данъчни фактури, за да може трето дружество да намали данъчната си основа. Вредата за бюджета на румънската държава възлиза на 268 536 румънски леи (RON) (около 59 304 евро), а размерът на невнесения данък върху добавената стойност (ДДС) достига 163 656 RON (около 36 142 евро), с което са засегнати финансовите интереси на Съюза.

Срещу управителя е образувано наказателно производство за съучастие в данъчна измама, но той не е осъден. Всъщност първоинстанционният съд констатира, че наказателното преследване срещу него е изключено по давност, което след това е потвърдено от Апелативен съд Орадя (Румъния) на 21 март 2024 г. На 9 април 2024 г. апелативна прокуратура Орадя оспорва това съдебно решение пред НССЈ, като поддържа, че апелативният съд неправилно е прекратил наказателното производство въз основа на установения в решението на НССЈ от 2022 г. национален стандарт за защита, свързан с прилагането на по-благоприятния наказателен закон, без съответно да вземе предвид решението на Съда по дело Lin. Исправен пред съмнения относно начина, по който румънските съдилища прилагат решение Lin, НССЈ отправя преюдициално запитване до Съда. Той пита и как следва да се тълкува понятието „тежка“ измама в правото на Съюза.

В днешното си решение, което е продължение на решение Lin, Съдът на първо място **изяснява понятието за „тежка“ измама, която засяга финансовите интереси на Съюза**. Той постановява, че когато няма национална разпоредба, която да определя прага, над който измамата, засягаща финансовите интереси на Съюза, трябва да се смята за „тежка“, измамата трябва автоматично да се квалифицира като „тежка“ по смисъла на Конвенцията за ЗФИ⁹, щом общият ѝ размер надвишава 50 000 евро, независимо дали реалната вреда за бюджета на Съюза е под, или над този праг.

На второ място, Съдът подчертава, **че в решение Lin изобщо не е постановявал, че е в принципно противоречие с правото на Съюза националният стандарт за защита, свързан с принципа за прилагането на по-благоприятния наказателен закон, така както е предвиден в румънското право и който надхвърля гаранциите, предвидени в това отношение с член 49 от Хартата на основните права на Европейския съюз**. Всъщност в онова решение **Съдът просто постановява, че правото на Съюза не допуска румънските съдилища да прилагат така установения в решението на НССЈ от 2022 г. национален стандарт за защита по отношение на случаи на тежка измама, която засяга финансовите интереси на Съюза. Това е обосновано с обстоятелството, че подобно прилагане на този стандарт значително увеличава системния риск от безнаказаност** за такива измами, който вече е произтичал от решенията на Конституционния съд от 2018 г. и 2022 г., в резултат от които близо четири години не е имало никакви основания за прекъсване на наказателната давност.

На трето място, Съдът отбелязва, че подходът от **решение Lin не изисква от румънските съдилища да комбинират различни последователно приети правни уредби**, за да създадат по пътя на съдебната практика правило за начина на изчисляване на наказателната давност. Следователно решение Lin не изисква от румънските съдилища да действат в разрез с националния стандарт за защита, свързан със забраната за прилагане на *lex tertia*.

На четвърто място, Съдът подчертава, че подходът от решение Lin **не нарушава и принципа на законоустановеност на престъпленията и наказанията, закрепен в член 49 от Хартата на основните права и в член 7 от Европейската конвенция за правата на човека**. Всъщност постановената в това решение забрана за румънските съдилища да прилагат решението на НССЈ от 2022 г., се опира на трайна практика на Съда и в този смисъл е предвидима. Освен това Съдът подчертава обстоятелството, че в решение Lin самият той констатира, че решението на НССЈ от 2022 г. създава системен риск от безнаказаност за тежките измами, които засягат финансовите интереси на Съюза. Следователно не може да има никаква несигурност по този въпрос, а румънските съдилища са длъжни в съответствие с решение Lin да приемат този риск за установен.

На пето място, Съдът уточнява, че поради значението на принципа на **силата на пресъдено нещо в правото на Съюза** това право не изисква да се преразглеждат влезлите в законна сила съдебни актове, в които въз основа на

решението на НССЈ от 2022 г. е констатирано изтичане на наказателната давност за тежки измами, които засягат финансовите интереси на Съюза. На етапа на оспорването си по касационен ред обаче съдебните актове по принцип не се смятат за притежаващи сила на пресъдено нещо.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки в рамките на отнесен до тях спор да се обърнат към Съда с въпрос за тълкуването на правото на Съюза или за валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. По него следва да се произнесе националната юрисдикция в съответствие с акта на Съда. Актът на Съда обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст и евентуално резюмето](#) на съдебното решение се публикуват на уебсайта CURIA в деня на обявяването му.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 4293.

Кадри от обявяването на решението могат да се намерят на „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Поддържайте връзка!

¹ Името на настоящото дело е измислено. То не съвпада с истинското име на никой от страните в производството.

² Решение на Съда от 24 юли 2023 г. по дело Lin, [C-107/23 PPU](#) (вж. също прессъобщение № [129/23](#)).

³ Член 7 от Европейската конвенция за правата на човека, озаглавен „Неналагане на наказание без закон“, се опира на принципа на законност и забраната на обратното действие на наказателния закон. Той гласи, че никой не може да бъде осъден за действие или бездействие, което в момента на неговото извършване не е било определено като престъпление според националното или международното право. Освен това не може да бъде налагано наказание, по-тежко от това, което е било предвидено за съответното престъпление в момента, когато то е било извършено. Тази разпоредба защитава хората от наказателен произвол и е основен елемент на правовата държава.

⁴ Този конституционен принцип забранява на румънските съдилища да прилагат частично последователно приети наказателни закони, като комбинират някои от техните разпоредби, включително разпоредбите относно начина за изчисляване на давността за наказателно преследване. Така както го тълкува румънският Конституционен съд, принципът за по-благоприятния наказателен закон изисква при наличието на последователно приети различни правни режими да се избере и да се приложи онзи от тях, който като цяло гарантира на обвиняемия по-благоприятни последици, но без да се допуска комбиниране на благоприятните разпоредби на последователните закони и създаване на хибриден режим (lex tertia) по пътя на съдебната практика.

⁵ Механизъм, при който след определено време отпада възможността за наказателно преследване. С други думи, ако не образуват наказателно производство в определен срок, властите окончателно загубват правото да сторят това.

⁶ За неконституционен е обявен член 155, параграф 1 от Наказателния кодекс от 2009 г., доколкото в противоречие с конституционния принцип на точност и предвидимост на наказателния закон е допуснал давността за наказателно преследване да се прекъсва с процесуални действия, които не се съобщават на заподозрения или обвиняемия.

⁷ Става дума за различните процесуални действия на страните и на съда, които прекъсват наказателната давност.

⁸ Решение № 67/2022 на НССЈ.

⁹ Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности, подписана в Брюксел на 26 юли 1995 г.